สจช. กต.35.7/8

เรื่อง **มิสเตอร์สตรัตส**

ระยะเวลา พ.ศ. 2432

สาระสำคัญ กรมไปรษณีย์โทรเลขมีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ แจ้งความประสงค์ต้องการจัดจ้างชาวเยอรมันเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการประจำกรมไปรษณีย์โทรเลขหนึ่งตำแหน่ง โดยกำหนดคุณสมบัติให้เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี และมีคุณวุฒิระดับ Superior Secretary Cashier สามารถจัดการเรื่องการรับส่งเงินไปมาได้ กระทรวงการต่างประเทศ มีคำสั่งให้ราชทูตสยาม ประจำกรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี จัดหาบุคลากรดังกล่าว สำนักงานไปรษณีย์รัฐบาลเยอรมันจึงได้มอบหมายให้นายสตรัตสเข้ามารับราชการตำแหน่งดังกล่าวในกรมไปรษณีย์โทรเลข และมีการลงนามทำสัญญาระหว่างกันในที่สุด

๑

[illegible]

กรม ... วันที่ ... ๒๔๑

แผนกเก็บ
หมวด ....
แฟ้มที่ ....
สำนวนที่ ....
พ.ศ.

ร่างหนังสือออกพิมพ์

กรม
ไปรสนีย์และโทรเลข

กระทรวง
หลัง ไกรสรเทวะเยนิทล

ที่ ๑ [illegible]

ว่าด้วย ขอผู้ช่วยมาช่วยราชการอีกนายหนึ่ง

ตอบในหนังสือ
ที่ ๑
วันที่ ๒

ถึงพระพุทธเจ้า ไกรสรเทวะเยนิทล กรมไปรสนีย์แลโทรเลข

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล [illegible]
กรมหลวงเทววงษวโรประการ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ
ทรงทราบฝ่าลอองพระบาท

ด้วย มิศเตอร์อานุสติ สิเครตารีฝ่ายการไปรสนีย์
มีหนังสือแจ้งความจำเปนซึ่งจะต้อง หาผู้ช่วยมาช่วย
ราชการอีกนายหนึ่ง ซึ่งจะรักษาการแทนไว้แล้ว และจะ
คิดการขึ้นใหม่ และขยายการให้แพร่หลายออกไป
ให้สมควรแก่การแลเวลา ความแจ้งอยู่ในหนังสือ
สิเครตารี นั้น ซึ่งข้าพระพุทธเจ้าเห็นแล้ว

ข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้าฯ ว่า เปนการจำเปน
ตามความเห็นสิเครตารีดังนั้น จึงได้มีหนังสือกราบบังคม
ทูล สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ ฯ ซึ่งสำเร็จราชการกรมไปรสนีย์
แลโทรเลข ๆ มีรับสั่งให้ข้าพระพุทธเจ้ากราบบังคมทูล
พระกรุณาใต้ฝ่าลอองพระบาท ถ้าทรงเห็นเปนการสมควรแล้ว
ขอพระบารมีปกเกล้าฯ ได้โปรดมีคำสั่งราชทูตของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงเบอรลิน ให้จัดหาผู้ช่วยสิเครตารี
เปนคนชั้นที่เรียกว่าสุเปอรเรอ สิเครตารีตาเลเซอ ตามความเห็น

แลคามชี้แจง ให้จัดเรียงไปในหนังสือที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติ
สมเด็จพระสังฆราช ป ๒๕๕ ก แลสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยา ป ๒๕๐ ก นั้นแล้ว

ส่วนที่จะเปลี่ยนนั้น ที่พระพุทธเจ้าจะทรงบัญญัติ
ทำหนดเวลาที่เป็นเบื้องหน้า ด้วยเกรงด้วยเกลัว จะเป็น
ที่ขัดข้องไม่ทรงลงที่ตามที่หนดนั้นได้ ส่วนที่ยังไม่ได้ใช้
จำเป็นที่จะต้องมีไปนั้นได้แล้ว ถึงหนดวันเกลา ๆ ก็ต้องใช้
ตามเวลาที่ทรงบัญญัตินั้นแล้วบังคมลาก็ได้ใช้แล้ว

ส่วนที่เปลี่ยนที่ทรงบัญญัติไปนั้นนั้น ได้แก่
พระราชทานอยู่ในที่ ๒๕ ส่วนที่ทรงบัญญัติไว้ แลเมื่อได้ทรง
พระกรุณาให้ไปทางใดอย่างไรแล้ว ขอพระราชทาน
กราบแลพระกรุณาให้ทราบเกลา ๆ ด้วย

ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนเรื่องปลีกไปทางใดนั้น ทุกเกลา ๆ
ลงมาในนี้ทั้ง ๓ นั้นแล้ว

ความมีความแล้วแต่จะโปรดเกลา ๆ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

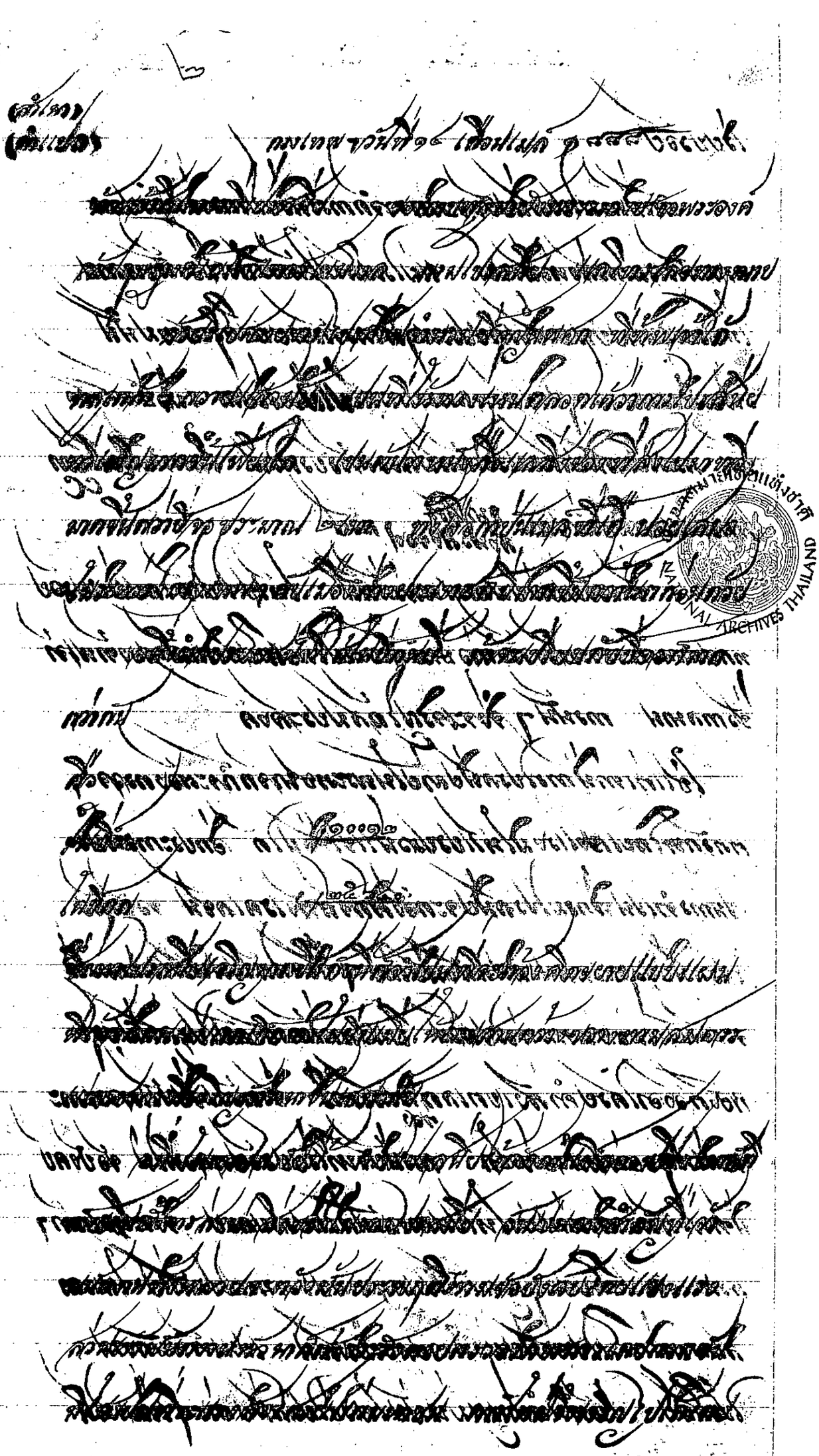

NATIONAL ARCHIVES THAILAND

NATIONAL ARCHIVES THAILAND

(สำเนา)

กิ่งท่านปฏิบัติการ

ด้วยฉันได้รับหนังสือของท่าน ป.๒๒๕ ก, เรื่องจะ
ตั้งคนไปรักษาเกาะเหมยใหม่ ได้ทราบความแล้ว

เมื่อการจัดตั้งอำเภอของเกาะการที่ไหนเป็นการ
สมควรจำเป็นจะต้องตั้งคนไปเพิ่มอีก แต่ความข้อนี้
นั้นไม่สามารถที่จะการจะให้เสร็จได้ในเวลานี้ ด้วยฉัน
ท่านซึ่งเป็นผู้แทนรัฐบาลเกาะเหมยนี้ของนั้นจะได้ทราบการไปเยี่ยมเกาะ
ทราบแล้ว เมื่อท่านได้ไปเหมยด้วยว่าจำเป็นจะต้องจัดการ
ตามเกาะการที่แล้ว นั้นก็ชื่อว่าเรื่องไหนที่ควรนั้น

การที่จะตั้งคนไปใหม่อย่างที่กล่าวในหนังสือของเกาะการ
เรื่องท่านนั้น นั้นก็มีความปรารถนาแรงเหมือนกันว่าด้วย
จะตั้งคนประจำอยู่นั้นที่ได้เคยได้ทำการเกาะเหมยมาแล้ว
นั้นทำการต่อไปฟรีเหมือนว่าจะเป็นการเบาความลำบากเกาะนี้ประ
โยชน์ก็ควรอยู่ได้ เพราะฉนั้นขอให้ท่านทุกคนทุกเหตุการณ์ไปว่า
เพราะจะปฏิบัติไปในการต่างๆ ก็ขอให้ควรมีความสังเกตของเรา ให้
ดีกว่าจัดการที่เหมือนนี้เถิด

(ชวน) ตรงใจ

NATIONAL ARCHIVES THAILAND

๕

(สำเนา) ที่ ๒/๕๙๓

ศาลาว่าการต่างประเทศ
วัน ๑ ๗ ๙ ค่ำ ปีชวดสัมฤทธิศก ศักราช ๑๒๖๐
ตรงกับวันที่ ๑๗ เดือนยุน คฤสตศักราช ๑๘๙๘

พระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงเทววงษวโรประการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ
แจ้งความมายังพระยาคำรงค์ราชพลขันธ์ราชทูตสยามณกรุงเบอรลิน

ด้วยพระวรวงษเธอพระองค์เจ้าปฤษฎางค์ ไดเรกเตอรเยนิราลกรมไปรสนีย์แลโทรเลข มีหนังสือลงวัน ๕ ฯ ๙ ค่ำ ปีชวดสัมฤทธิศก ว่าสมเดจพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงษ กรมพระภาณุพันธุวงษวรเดช อธิบดีกรมไปรสนีย์ได้รับสั่งโปรดเกล้า ฯ ว่ามิศเตออานุคคีสิเกรตารีฝ่ายการไปรสนีย์แจ้งความว่าจำเปนที่จะต้องหาตัวผู้ช่วยมาช่วยราชการอีกนายหนึ่ง จะได้รักษาราชการที่จัดขึ้นไว้แลที่จะจัดขึ้นใหม่ให้มั่นคงถาวรแพร่หลายออกไปตามการที่สมควรแก่ราชการแลเวลานั้น จึ่งได้ปฤกษาพร้อมกันเหนด้วยตามความเหนของมิศเตออานุคคีสิเกรตารี ว่าควรจะต้องจ้างชาวเยอรมันมาเปนผู้ช่วยสิเกรตารีนายหนึ่ง นั้นให้พระยาคำรงค์ราชพลขันธ์หาจ้างชาวเยอรมันที่เปนคนมีอัธยาไศรยเรียบร้อยดีเปนคนชั้นที่เรียกว่า สุเปริเออ สิเกรตารี ฤๅกาเชีย นายหนึ่งเข้ามา
Superior secretary cashier
ไว้เปนผู้ช่วยรับราชการในกรม ×ไปรสนีย์ แต่เงินเดือนจะกำหนดมาว่าเพียงเท่าใดนั้นเกลือกว่าจะเปนการไม่ตกลงกันตามกำหนดได้ แต่ถ้าจะจ้างได้เงินเดือนลดต่ำกว่าสิเกรตารีที่ได้จ้างไว้รับราชการอยู่ในปัตยุบันนี้ ยังพอสมควรแล้วก็เปนการดีมาก แลเงินเดือนสิเกรตารีฝ่ายการไปรสนีย์ปัตยุบันนี้ได้อยู่เดือนละ ๘๔๕/๕๘ (แปดชั่งสี่สิบห้าบาทห้าสิบแปดอัฐ) รวมเสร็จ

ทั้งค่าเช่าที่อยู่ด้วย ถ้าหากว่าได้แล้วก็ให้ทำหนังสือสัญญากันให้
ตกลงตามทางกรมการ ได้ส่งสำเนาหนังสือของเจ้าพนักงานกรมมาไปให้
สนิยแล้วกรมการฝ่ายค้าขายการเรื่องนี้ก็ให้ตกลงด้วยแล้ว

ประทับตราหน้าแก้วนอยู่มาเป็นสำคัญ

(นายเรือเอกเจ้าพระยาภูธราภัย)

ได้รับที่ ๗ ตุลาคม ๑๐ ทำ ๑๖ ชั่วโมง
วันที่ ๕ เดือนกันยายน ๑๘๘๘

LÉGATION DE SIAM
8 Alsen-Strasse. Königsplatz
BERLIN NW.

ที่ ๓๘/๕๐

9th August 1888,

ด้วยข้าพเจ้าได้รับพระราชทานพระราชหัตถเลขาที่ ๒๘๘๓/๔๓๓ ลงวันที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม ร.ศ. ๑๐๗ ซึ่งมีพระราชหัตถเลขาของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ กรมพระภาณุพันธุยุคลธรรมพิทักษ์ และพระองค์เจ้าปฤษฎางค์ ฉบับ ๑ กับสำเนาหนังสือของอาพลศัลเสกราดาวิไปรสลีย์ ฉบับ ๑ และโปรดเกล้าให้ข้าพเจ้าหาช่างหล่อรวมมัดส่งเข้ามาถวายนั้น ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามพระราชหัตถเลขาทั้งปวงแล้ว ขอประทานพระราชทานกราบบังคมทูลว่า

ประการหนึ่ง

ท้ายพระพุทธเจ้าจะย้ายไปหาผู้รับผู้นำการไปรษณีย์
ที่ ๒ ของคราวอนุสัญญาสากลมาก่อน เพราะถอดเสา
สายพันธุ์ไปรษณีย์ในกรมไปรษณีย์ยังไม่อยู่ ท้ายพระพุทธเจ้า
จะขอให้เขาช่วยเหลือทำนาคนที่ดีให้ กับจะได้รับ
ให้นายเนมได้เข้าเรียนในไปรษณีย์ด้วย

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

เมื่อท้ายพระพุทธเจ้าขอลาได้ไปหาผู้รับผู้นำ
การไปรษณีย์ ได้พาลาเรือง ฝีตากลงกับสามคน
ท้ายพระพุทธเจ้าจะมีไปปลูกกุหลาบมาในหลวง
ให้ตามพระบาทยังหลัง

ขอรับคำสั่งแล้วจะต่อไปภายหลัง

สถานทูตสยาม กรุงเบอร์ลิน
SIAMESE LEGATION BERLIN

พระยาดำรงค์ราชฟลขันธ์

5 Mar89
3 4-4-50

สำเนาคำแปล

เมมโมแรนดัมว่าด้วยโทรเลขโรกกาทูมีถึงเจ้าเมืองเกย์เนียค

ลงทูลกูนที่ฟอเรนออฟฟิศในวันที่ ๒๔ เดือนแมษายน ๑๘๘๙.

หอสมุดแห่งชาติ NATIONAL ARCHIVES

ด้วยโทรเลขโรกกาทโทรเลขถึงเซอ ฮิวเบิรท ฟาเรอ ที่ฟอเรนออฟฟิศ ว่า
ขึ้นไปที่นั่นในเวลาเช้า โทรเลขโรกกาทโทรเลขตอบมาว่า ฟาเรอ
ทานว่า คนซึ่งที่ควรจะเป็นทูตไปสำหรับคนเยอะมนช่วยในการโปรด
สยามนั้น ขอให้เลือกเซอ ฮิวเบิรท ฟาเรอ โทรเลขกลับมาให้ทูตฟอเรน
ออฟฟิศอีกครั้งหนึ่ง และโทรเลขว่า เรื่องนี้เป็นการยากที่จะแนะนำ
ควรจะเป็นทูตไปในการที่ควรจะเป็นสยามโทรเลขไปนั้นให้เป็นที่
ตกลงโดยอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ให้ทราบความว่าฟนักงานโปรดที่ว่ามาแล้ว
จะต้องทำการโดยลับนั้นโดย เพราะให้ว่ามีศัตรูอันตรายที่ควรจะเป็นทูต
สยามที่จะให้เป็นหน้าของเขาแต่แรกนั้น โทรเลขออกทางราชการฝ่ายสยาม
เสียแล้ว โทรเลขโรกกาทโทรเลขชี้แจงให้ทราบทราบต่อไป
ว่าควรจะเป็นเยอะมนโดยมีนั้นไม่ปรากฏที่จะให้ฟนักงานของเขาร่วมทำการใน
ตำแหน่งตำรงนี้โดยลับพนักงานคนต่างประเทศ (คือคนฝรั่งเศส

5 Mar89
3 '4-4-50

ฤกษงามยามดี) ตามนั้นแล้วมงคลที่จะยินยอมตามความของ
ท่านราชทูตไม่ได้ เหมือนอย่างฝ่ายโน้นมีหนังสือมาถึงท่านราชทูต (ซึ่งเป็น
ประโยชน์ในการสอนคนตามที่ทางฝ่ายโน้นต้องการนั้น) และให้ขอความ
นอกอย่างแน่นอนในการนี้ว่าถ้าทางกรุงเทพฯ ทางฝ่ายโน้นไม่ยอม
ไปเมื่อใดก็ว่า " ตามความนอกแต่ก่อนเรื่องพนักงานโปสตนั้น ก็อ
เวอนเมนต์ยอมให้ตามอย่างแน่นอนทางโทรเลขจากกรุงเทพฯ
ว่าพนักงานนั้นจะต้องทำการได้บังคับใช้ เพราะถ้าเวอนเมนต์
ยอมให้ว่าพนักงานนั้นจะต้องทำการได้พนักงาน
ของเมืองฤกษพนักงานไทยแต่ไทยนั้น "

ในเวลาก่อนที่ทางฝ่ายโน้นจะได้เรียกเงินโรคราคานั้น ได้
เรียกเงินโรคราคาได้มีช่องโอกาสที่จะได้ตามถึงความไม่สมยอมของ
ท่านราชทูตนั้น เพราะได้เป็นสิ่งเกรงใจว่าท่านราชทูตหารู้ความ
เชื่อเชิญของปรินสปีคมากในการค้นเมื่อสำหรับนานาพวกราชการ
ดีโปลมะติกในวันที่ ๒๗ เดือนนี้ได้ไม่ เกรงกลัวว่าการเก็บประ
ชีที่เป็นที่ขัดข้องไม่ให้ท่านราชทูตประพฤติตามตำแหน่งนั้นได้ ใน
ระดับนี้ไม่จำจะต้องเป็นการเก็บประอย่างน่ากลัวมาก และเมื่อทางฝ่าย
ได้แสดงความว่าไม่เก็บประอย่างน่ากลัว แต่จะเป็นที่ขัดข้องในการ

5 Mar89
3 4-4-50

เดินทางนั้น ได้เรียนเชิญเรียนถามได้แสดงความยินดีว่าลงตะได้
ทราบถึงความสมัครใจของท่านอาจารย์เพียงเท่านี้ ...
..... ได้สนทนากันที่นี่

(เซน) เอเกอร์เนียค

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

ร.๕ ม ๘ Kg 108 ว่าด้วยเทศาภิบาล ๑
No ๑๘๖

๘

ฟ ๒๔
๔๑

LÉGATION DE SIAM
8, Alsen-Strasse
BERLIN NW.
30th May 1889.

NATIONAL ARCHIVES THAILAND หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ด้วยฉันได้ทราบความตามที่ท่านเขียนมาถึง ๑๐ ๒๒
ที่พระพุทธเลิศ พระยาสำแดงกับพลขันอาษาชาวสยาม
๒
ผู้ตามเสด็จ ขอพระบรมราชานุญาตพระราชทานเครื่อง
กรมหลวงเทวะวงษ์วโรปการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ
ทรงทราบโดยพระบาท

ด้วยเมื่อตามที่ท่านพระพุทธเลิศได้รับพระบรมราช
โองการตามที่ทรงมีพระราชโทรเลขมาถึงนั้น ๆ ได้ความว่า จะต้องพระราชประ
สงค์ให้พวกข้าหลวงไปรับเสด็จที่ชายแดนนั้นหรือไม่ ข้อนี้ยังไม่
ได้ทราบพระราชประสงค์โดยชัดเจน ไม่ต้องพระบรมราชประสงค์
ดังนั้นหรือ ฉันจึงได้ให้ข้าหลวงไปรับเสด็จที่ชายแดนนั้นแล้ว

ที่พระพุทธเลิศได้ทำไปตามที่ได้รับพระบรมราช
โองการนั้น ฉันเห็นชอบด้วยทุกประการ ที่ท่านได้ขอพระบรมราชานุญาต
ที่ ๒๔
๔๑ ครั้งนี้ ฉันก็ได้ขอพระบรมราชานุญาตด้วยเหมือนกัน
ต้องขอพระบรมราชานุญาตหรือไม่ ฉันยังไม่ทราบแน่ที่เดียว
เพราะที่ฉันได้ขอพระบรมราชานุญาตนั้น ก็เพราะได้ทราบมาว่า
ตามที่ได้ขอพระบรมราชานุญาตมาแล้วนั้น ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ตอบ

ต้องพระหฤทัยประสงค์ก็มิเปนพระราชหฤทัยโสมนัสทุกทางชั้นที่ ๒
ประช่วย
เพราะเปนพระเจ้าแผ่นดินนอกก็ดีได้ลงมาตามอย่างสัญญาที่ทำพระ
พุทธเจ้าได้ประโยชน์บังคับการของพณพหุโยธาทัพ

ครั้งนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระราชหัตถเลขาเสด็จ
แนบเกล้า ตามมีกฎต้องคัมภีร์ไปบอกของท่านพระ
พุทธเจ้า ๆ ยังไม่ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาเรื่องนี้ไป
ด้วยกับที่ทอดพระเนตร เพื่อจะได้ทรงทราบตามที่
ข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระราชทานมา เมื่อได้ทราบเกล้า
ประการใด นั้นข้าพระพุทธเจ้าจะได้ไปบอกกราบทูลเกล้า
ครั้งหลัง

ครั้งนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระราชหัตถ
สำเนาโทรเลขที่ได้รับพระราชทานลงวันที่ ๒๗
เดือนนี้ฉบับ ๑ ทูลเกล้า ถวายมาด้วยแล้ว
ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้า

พระยาสุริยานุวัตร

ร.๕ 7 Sig 108 ม.ร.๒ในเกล้าฯ
No ๖๓๖๙

ฝ.๓๙
๕๑

LÉGATION DE SIAM
8 Alsen-Strasse
BERLIN NW.
27th June 1889

ด้วยข้าพเจ้าได้รับหนังสือลงวันที่ ๑๐ ๒๒
ที่พระพุทธเจ้า พระยาดำรงค์ราชพลขันธ์ราชสีห์ยศ
ภาคงเรือสิน ของพระราชทานถวายทูลพระเจ้าน้องยาเธอ
กรมหลวงเทวะวงษวโรปการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ
ทางทางไปถึงแล้วนั้นแล้ว

เมื่อหนังสือ ๒๒ เดือนมิถุนายน เจ้าพนักงานที่ทำ
เรือกลไฟมาขอว่า ตราเจ้าพระยาได้มาเป็นรูปช้าง
เผือกยืนบนที่ทำเรือกลไฟ ~~ที่~~ เจ้าพนักงานในพระนคร
ใหม่ ๒ ใบ

ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงทราบการดังนั้น ตราอันเก่า
ก็จะเป็นเรื่องราชการต่อไปมิได้ เจ้าพนักงานนั้นมีตราเจ้า
เจ้าพนักงานใหม่อยู่ มีราชการเป็นการใหม่ทางต่างประเทศ
ที่พระพุทธเจ้าจึงได้มีรับสั่งให้มีตราเจ้าพนักงานกลับ
เมื่อจะได้ตั้งตราใหม่ทางราชการที่ได้ไปมาถึงที่ทำเรือ
กลไฟนั้นต่อไปภายหน้า

ด้วย

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

ของ

เหตุนี้ ๆ ฤๅ จะฟังตามพระอาญาให้ทันพระพุทธเจ้า
หลวงว่ายังไม่ทันรู้สึก แต่ตัวมาหนีเข้าป่าเสียไม่ทันฝูง
ฤๅเหลือง กลัวนัก ตามทางต่าง ๆ ก็ยังจะมีต่อไปตลอด
ทั้งพระพุทธเจ้าข้าทั้งหลายมาในที่ทรงพุทธบัญญัติ
พระบาท ให้ยอมรับของสงฆ์ที่ถวายเป็นปัจจัยสำหรับ
อยู่ฉันนี้

ครั้งนั้นพระอานนท์เถระเข้าไปหาพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ
แล้วกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงทรง
ทราบเถิด ข้าพระองค์ได้ทูลขอพรแล้ว ในที่ประชุมสงฆ์ ข้าพระองค์
ขอพรว่า ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าอย่าได้ทรงปรารภ ด้วยเรื่องที่ทรง
ปรารภแล้วนั้นเลย ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าอย่าได้ทรงปรารภ ด้วย
เรื่องที่ทรงปรารภแล้วนั้นเลย ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าอย่าได้ทรง
ปรารภ ด้วยเรื่องที่ทรงปรารภแล้วนั้นเลย ขอพระผู้มีพระภาคเจ้า
ทรงปรารภด้วยเรื่องที่ทรงปรารภแล้วนั้นเถิด

ทั้งพระพุทธเจ้าข้า ขอให้ข้าพระองค์ขอพรในที่ประชุมสงฆ์
ข้าพระพุทธเจ้าขอ ทั้งพระพุทธเจ้าข้าอย่าได้ทรงปรารภ
ในเรื่องนั้นเลย (ครั้งที่ ๒ ก็ได้ตรัสพระดำรัสนี้ ในครั้งที่ ๓)
ครั้งนั้นพระอานนท์เถระเข้าไปหาพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ

ถวาย

จึงรับสั่ง ให้ไปพบมิศเตอรสตอดตายเลอ ทามาหาที่พระ
พุทธเจ้าที่เลดบี้ตาม กำหนดนัดนั้น

ครั้นที่ ๒๓ เดือนเวลาบ่าย ๔ โมงเศษ มิศเตอ
เดวิดมีสกีทามิศเตอรสตอดตายมาหาที่พระพุทธเจ้าที่
เลดบี้ จึงเชื้อเชิญแล้วท่านพระพุทธเจ้าจึงเชิญให้นั่ง
แล้วจึงถามฟังมิศเตอรสตอดตายว่า ตอรวอมเมนต์
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เขาที่ชอบด้วยยอมนั้น
ซึ่งเขาได้ทำการในกรมไปรสนีย์ของไทยมาแล้วแต่ก่อน
ตำแหน่งที่ของเขา คือมิศเตอรบัดกาแลมิศเตอรอามสกี
ได้นั้นพนักงานเรียบร้อยมา ที่พระพุทธเจ้าจึงบอกไปว่า
มิศเตอรสตอดตายเรทำไปจะปิดพนักงานกรุงเทพฯ ครั้งนี้ก็
คงจะเห็นเพื่อนกัน แต่คนที่ตอรวอมเมนต์สยามมีความ
ปราถนาหาให้ไปครั้งนี้ใหม่นั้น เขาผู้ที่ชำนาญการ
ส่งรับเงินไปมาได้ด้วย

มิศเตอรสตอดตายตอบว่า ที่ได้ทราบความตาม
ซึ่งท่านพระพุทธเจ้าได้กล่าวให้เขาฟังนั้น เขาเห็นเป็นดี

แล

แลขอบใจมาก (ลาปันต่าพับ) แล้วว่า การไปซึ่งสิ่ง
ที่เขาได้ทำมาพับ สารพัดทางอย่างไม่เลือกว่าอย่างใด
เขาก็ได้ทำมาหมดแล้ว

ที่พระพุทธเจ้าอยู่หัวถามว่า เมืองขึ้นของอังกฤษ
ไชรสิ่งอยู่ที่ต่อแดนได้หลายพวกนั้น แลฉายสมิตได้สืบ
ทางที่จะเดินเข้าไปกรุงเทพฯ พบอะไรยากด้วยหรือจะได้ไปถึง
เขาไปได้เพียงที่สุดยังไง

มิสเตอร์สมิตตาชอบบอกว่าฉายสมิตได้ ๒๗ จ่ายไม่
กรรยา ได้เขียนไปส่งต่อพิสการของทางอังกฤษไชรส
ที่อยู่ที่เมืองมอลเมนเป็นมาได้ประมาณ ๒ ปีแล้ว
ที่จะเข้าไปกรุงเทพฯ จะต้องเตรียมตัวให้พร้อม
ก่อน กว่าจะได้ลงเรือไปถึงอยู่ในสอาฟิตย์ ทูลกับแม่
เห็นแล้วก็ลากลับไป

ที่พระพุทธเจ้าอยู่หัวได้มีไปรสณีย์ตอบทูลเท่ามาเมื่อ
พอพันที่ ๒๘ เดือนพฤศจิกายน ของรับพระราชหัตถ์เป็นสำ
หนังสือที่จะให้ลองส่งมาแลคำไทยส่งไปให้แก่มิสเตอร์สมิตตาย

รอง

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

7 'Sig108
No ๖๓๙๐

Code	Meaning	คำแปล
ergssing	please telegraph	ขอโปรดโทรเลขมาพระยาพหล
	credit	เงินมาทางโทรเลข
Mofanirem	£. 250	สองร้อยห้าสิบ
Without	without	โดยไม่ยับยั้ง
Demolish	delay	
facorner	expenses	เงินเบี้ยเลี้ยงทาง
poignant	post	พนักงานไปรษณีย์
mufferemo	official	
whom	whom	ซึ่ง
herdsman	I have	ข้าพระพุทธเจ้า
endearing	engaged	ราชการ
and	and	และ
Legless	will be ready to	เตรียมพร้อมที่จะ
	leave	ออกไป
Convenance	in a short time	ในเวลาอันสั้น

ตราจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ NATIONAL ARCHIVES THAILAND

7 Sig 108
No ๑๓๗๕

LÉGATION DE SIAM
8 Alsen-Strasse
BERLIN NW.
4th July 1889

ARCHIVES THAILAND

ละไว้ในคำสั่งของเจ้าพนักงานแล้ว จะขอรับ
เรื่องสัมปทานที่ ๒๔ เสียก็ยังไม่ได้ ขอสงวนไว้
ก่อนนี้ก็ได้ขอไปแล้วหลายครั้ง ในสัญญาใหม่นี้ก็ขอให้
เป็นดังนี้ด้วย

ข้อที่ว่าด้วยพระราชอำนาจที่จะให้ยกเว้นภาษีขาเข้าของ
พระราชทานนั้น ได้ขอมาหลายครั้งแล้ว ยังไม่ได้รับพระราช
ทานตอบประการใด เพื่อจะได้ทราบว่าจะได้รับหรือไม่
ประการใดก็ขอทราบด้วย หนังสือสัญญาก็ได้ขอมาแล้ว
ข้อที่ว่าด้วยการที่จะให้ยกเว้นภาษีขาเข้านั้น ก็ได้ขอมา
ในหนังสือคำสั่งสำหรับหนังสือสัญญาใหม่ด้วยแล้ว
ผู้ว่าการทั่วไปจะได้ทราบการที่ขอรับพระราชทานนี้ด้วย

ข้อที่ว่าให้ยกเลิกเสียซึ่งการเก็บภาษีนั้น หนังสือ
สัญญาฉบับที่ ๒๗ เสียก็ยังไม่ได้ ได้ขอมาแล้วหลายครั้ง
ทูลกระหม่อมหลวงฉบับที่ ๑ เสียก็ยังไม่ได้ สำหรับหนังสือ
ทูลกระหม่อมหลวงฉบับที่ ๑ เสียก็ยังไม่ได้ สำหรับหนังสือ
เจ้าพระยาฉบับที่ ๑ เสียก็ยังไม่ได้ รวมทั้งฉบับที่ของ
ข้าพเจ้าเองด้วย

กราบถวายบังคมลาด้วยความเคารพ

พระยาศรีสหเทพ

7 Sig108
No ๖๓๙๙

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

(ข) พระยาศรีวงศ์

I2SigI08
No

สำเนาแปล

หนังสือกงสุลสยามประจำเมืองเวียนนา

ถึงเอกเขาวนาที่ ๑๐ เดือนมกราคม ๑๔๘๗

ด้วยกระผมได้รับหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ
ลงวันที่ ๑๕ เดือนนี้ แจ้งมาว่าได้ส่งหนังสือ
ต่างประเทศแจ้งความมาให้ทางสถานทูตฯ ว่า
ต่างประเทศมีความยินดีที่จะได้ติดต่อกับ
ต่างประเทศสยาม

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

(ลงชื่อ) สงวน ตุลารักษ์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

มหาว
No

๑๕๓๖

ที่ ๕๕/๑๙

หอรัษฎากรพิพัฒน

คณะเผยแ

วันที่๑๑กรกฎาคม ๒๔๗๔ศักราช ๑๐๘

ทูลมายัง พระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงเทวะวงษวโร
ประทาน เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ทรงทราบ

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระราชทานหนังสือของท่านที่ทูลเกล้าฯถวาย
ที่ ๒๔/๔๔๔ ลงวันที่๘กรกฎาคมศักราช๑๐๘นั้น มีความของอธิ
บดีแลหอให้ทองอธิบดีสั่งท่ายเงินทางโทรเลขส่งออกไปให้
พระยาตำรงฤทธิพลขันธ์ เป็นเงิน๒๔๐ก่อนนั้น บัดนี้ทอง
อธิบดีโทรเลขส่งเข้ามาว่าทองกงแจ้งมายังเจ้าแขวงกรุงลอนดอน
ท่ายเงิน๒๔๐ให้แก่พระยาตำรงฤทธิพลขันธ์ แต่วันที่๑๐
กรกฎาคมศักราช๑๐๘แล้ว

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
NATIONAL ARCHIVES THAILAND

อธิบดี